Biserică - Ortodoxie - Euharistie

De ce ereziile nu sunt „biserică”?

De către Înaltpreasfințitul Mitropolit de Nafpaktos și Sfântul Vlasie Hierotei

Republicat de pe: http://www.amen.gr

Credința ortodoxă nu este abstractă și nu rămâne în bibliotecile Bisericilor și Mănăstirilor, ci este viața Bisericii, care este trăită în Taine, cântată în slujbele sacre, participată la dumnezeiasca Euharistie, revelată în rugăciune și în lupta ascetică. Această „teologie a evenimentelor” este consemnată în textele confesionale și în hotărârile Sinoadelor Locale și Ecumenice.

Nu există nicio separare între sacramente și spovedanie, rugăciune și viața de zi cu zi, Divina Liturghie și Conferințele Sinodale. Lex credendi este strâns legată de lex orandi. Dacă există o diviziune între acestea două, adică între doctrină și cult, este o abatere de la adevăr. Aceasta înseamnă că orice decizie sinodală care se opune teologiei rugăciunilor Sacramentelor și troparelor este o decizie antiortodoxă.

Episcopul Herțegovinei și Zachoumionului, Athanasios Jeftic, într-un studiu important intitulat „Biserica, Ortodoxia și Euharistia după Sfântul Irineu” (vezi Athanasios Jeftic, Hristos, început și sfârșit, publicat de Fundația Goulandris-Horn, Atena 1983, pp. 109 și următoarele), consemnează legătura care există între Biserică, Ortodoxie și Euharistie, așa cum a fost analizată de Sfântul Irineu, episcop de Lyon.

Permiteți-mi să vă reamintesc că Sfântul Irineu este un Părinte Apostolic care a trăit la Lyon într-o perioadă critică (140-202), când Apostolii dispăreau și apăreau gnosticii eretici, care spuneau că au primit „cunoștințe oculte” și „mistere ascunse”. Astfel, Sfântul Irineu a învățat despre strânsa relație care există între Biserică, Ortodoxie și dumnezeiasca Euharistie.

Conform Sfântului Irineu, Biserica păstrează credința Apostolilor. „Tradiția de la apostoli, păstrată în biserici de către succesorii bătrânilor”. Sfântul Irineu nu folosește termenul „Biserică” sau „Biserici” pentru gnostici, ci doar cuvintele „sinagogă” și „învățătură”. De asemenea, el îi îndeamnă pe bătrâni să asculte de succesorii Apostolilor care au „darul adevărului sigur”, iar pe cei care se abat de la ei îi caracterizează „ca eretici și rău intenționați sau ca dezbinători (a Bisericii) și mândri și insolenti”.

Apoi, Biserica este strâns legată de Ortodoxie, de adevărata credință. Sfântul Irineu scrie: „adevărul propovăduit de Biserică”, „tradiția și propovăduirea adevărului de la apostoli în Biserică”.

Biserica și Ortodoxia sunt, de asemenea, legate de Dumnezeiasca Euharistie. Sfântul Irineu scrie: „Părerea noastră este în acord cu mulțumirea, iar mulțumirea confirmă opinia.” Rugăciunile Dumnezeiei Euharistii mărturisesc taina iconomiei divine, adică întruparea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu și taina mântuirii omului.

Interpretând toate acestea, episcopul Athanasios Jeftich observă:

„Conform mărturiei lui Irineu, în conștiința Bisericii din vremea sa, nu era posibil să existe vreo separare sau independență între Biserică, Euharistie și Ortodoxie, deoarece nu există nici Biserică fără Ortodoxie și Euharistie, nici Ortodoxie fără Biserică și Euharistie, nici Euharistie în afara Bisericii și a adevăratei sale credințe. Așa cum «cei din afara adevărului», adică cei din afara credinței drepte, sunt automat și simultan «în afara Bisericii», tot așa, invers, cei din afara Bisericii sunt atât în afara ortodoxiei (în afara adevărului), cât și în afara euharistiei adevărate și plăcute (împărtășirea trupului lui Hristos), întrucât credința este expresia adevăratei tradiții și vieți a Bisericii și a adevăratei sale practici și adunări euharistice.”

Acest adevăr are niște consecințe minunate. Unele dintre ele vor fi consemnate.

a) „Insistența de până în ziua de azi a Bisericii Ortodoxe Catolice asupra credinței corecte, practicii corecte și adunării corecte a apostolilor și a adevăraților lor ucenici și, ca o consecință a acesteia, nerecunoașterea comuniunii cu orice altă «biserică» în afară de Una, Sfântă, Catolică și Apostolică Biserică Ortodoxă, este cea mai bună dovadă a supraviețuirii

până în zilele noastre a aceleiași conștiințe a lui Irineu despre Biserică și a întregii Biserici antice în general.”

b) „Toate sinoadele ecumenice și locale ale Bisericii Ortodoxe Catolice au urmărit în cele din urmă același scop: păstrarea tradiției apostolice în credința, viața și cultul Bisericii și excluderea de la comuniunea bisericească din Euharistie a celor care pervertesc «canonul adevărului» mântuitor, pe care Biserica l-a primit de la apostoli și de la adevărații lor ucenici, părinții. În acest fel, a fost ocrotită mântuirea creaturilor lui Dumnezeu, oamenii.”

Din acest motiv, din primele secole până în zilele noastre, ortodocșii au subliniat constant că nu există mântuire în afara Bisericii, adică în afara unității și comuniunii oamenilor și a bisericilor locale după Hristos în credința corectă și adevărată și în practica carismatică și în adunarea și comuniunea euharistică și în harul Duhului și al darurilor sale. Mântuirea este unire și comuniune cu Hristos, iar această comuniune se realizează numai în trupul lui Hristos care este Biserica și, în mod specific, în comuniunea euharistică a celor din fiecare biserică locală care cred cu dreptate în Hristos și sunt uniți cu sinceritate în jurul episcopilor ca purtători ai „succesiunilor apostolice” în Biserici.

c) „Această «succesiune apostolică» a episcopilor este o succesiune (succesio) tocmai a acestei plenitudini a comuniunii bisericești a bisericilor locale din lume după Hristos și între ele în credința cea dreaptă, în învățătura adevărată și mântuitoare și în harul Duhului lui Dumnezeu și al trupului și sângelui lui Hristos. Succesiunea apostolică nu este, după Irineu, doar o succesiune de «hirotonie», ci o succesiune și o continuare a întregii economii a lui Dumnezeu care se desfășoară asupra umanității, adică a întregii ipostase și vieți a Bisericii, a întregii plenitudini și catolicități a ei.”

d) „În epoca noastră «ecumenică», dar neortodoxă, această mărturie teologică și bisericească a sfântului martir Irineu, episcop al Bisericii antice – în care predomină conștiința unității indivizibile a caracterului apostolic și sobornic și ortodox și euharistic al bisericilor lui Dumnezeu răspândite în întreaga lume – pentru noi, ortodocșii, semnifică întotdeauna tradiția vie despre taina Bisericii și unitatea ei, de la care tradiție nu ne putem îndepărta sau schimba. Noi, ortodocșii, nu ne schimbăm conștiința tradițională despre Biserică, deoarece aceasta ar însemna schimbarea Bisericii, adică întreruperea ecumenismului istoric al

Bisericii Dumnezeu-Omului Hristos, întreruperea unității și comuniunii noastre cu Biserica apostolico-patriarhală din toate veacurile.”

Prin urmare, potrivit Sfântului Irineu, Episcopul Lyonului, nu există Biserică fără Ortodoxie și Dumnezeiasca Euharistie; nu există Ortodoxie fără Biserică și Dumnezeiasca Euharistie; și nu există Dumnezeiasca Euharistie fără Biserică și Ortodoxie. Aceasta este tradiția care străbate Biserica de la Apostoli până în zilele noastre în conștiința Bisericii.